

143

VYHLÁŠKA

Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

z 26. apríla 2012

o chove nebezpečných živočíchov

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky podľa § 53 písm. f) zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení zákona č. 342/2011 Z. z. (ďalej len „zákon“) ustanovuje:

§ 1

Predmet úpravy

(1) Táto vyhláška ustanovuje podrobnosti o chove, držaní a evidencii nebezpečných živočíchov.

(2) Táto vyhláška sa vzťahuje na chovné zariadenia, v ktorých sa chovajú alebo držia nebezpečné živočichy, okrem schválených zoologických záhrad.

(3) Touto vyhláškou nie sú dotknuté ustanovenia osobitných predpisov.¹⁾

§ 2

Základné pojmy

Na účely tejto vyhlášky sa rozumie

- a) nebezpečným živočíchom zvieru, ktorého druh je uvedený v § 3, ktorý vzhľadom na svoje biologické vlastnosti má osobitné nároky a môže ohroziť zdravie a život človeka,
- b) chovným zariadením priestor určený na chov alebo držanie nebezpečných živočíchov s možnosťou ich rozmnožovania alebo bez možnosti ich rozmnožovania,
- c) ohraničením priestoru neprekonateľná prekážka, ktorá zabráni úniku nebezpečného živočicha z chovného zariadenia.

§ 3

Druhy nebezpečných živočíchov

(1) Trieda pavúkovce (*Arachnida*)

- a) pavúky (*Araneida*): všetky jedovaté druhy – *Atrax sp.*, *Ceratogyrus sp.*, *Citharischius sp.*, *Haplopelma sp.*, *Harpactirella sp.*, *Heteroscodra sp.*, *Chiracanthium sp.*, snovačky – *Latrodectus sp.*, *Loxosceles sp.*, *Lycosa erythrognatha*, *Mastophora sp.*, *Ornithoctonus sp.*, *Phoneutria sp.*, *Phrynarachne sp.*, *Poecilotheria sp.*, *Pterinochilus sp.*, *Selenocosmia sp.*, *Stromatopelma sp.*,

- b) štúry (*Scorpiones*): všetky nebezpečné jedovaté druhy – *Androctonus sp.*, *Buthacus sp.*, *Buthotus sp.*, *Buthus sp.*, *Centuroides sp.*, *Leiurus sp.*, *Parabuthus sp.*, *Tityus sp.*

(2) Trieda paryby (*Chondrichthyes*) žraloky (*Selachimorpha*): všetky jedince s celkovou dĺžkou tela vrátane chvosta väčšou ako 1 m.

(3) Trieda obojživelníky (*Amphibia*)

- a) všetky druhy rohatiek (*Ceratophrys*),
- b) stromárkovité (pralesničkované) z čeľade *Dendrobatiidae*, s výnimkou rodu *Colostethus*.

(4) Trieda plazy (*Reptilia*)

- a) všetky jedovaté druhy plazov,
- b) dravé druhy korytnáčiek z čeľade kajmankovitých (*Chelydridae*),
- c) všetky druhy z radu krokodíly (*Crocodylia*),
- d) z podradu jaštery (*Sauria*) všetky druhy, ktoré majú v dospelosti dĺžku tela vrátane chvosta viac ako 1 m,
- e) z podradu hady (*Serpentes*) všetky nejedovaté druhy, ktoré majú v dospelosti dĺžku tela vrátane chvosta viac ako 3 m.

(5) Trieda cicavce (*Mammalia*) šelmy (*Carnivora*): psovité (*Canidae*) – všetky druhy okrem lišky fenek,

¹⁾ Zákon č. 282/2002 Z. z., ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov v znení zákona č. 102/2010 Z. z.

Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 730/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú minimálne normy ochrany teliat v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 270/2003 Z. z.

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 735/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú minimálne normy ochrany ošípaných v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 325/2003 Z. z.

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 736/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú minimálne požiadavky na ochranu nosníc v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 326/2003 Z. z.

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 322/2003 Z. z. o ochrane zvierat chovaných na farmárske účely v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 368/2007 Z. z.

Zákon č. 15/2005 Z. z. o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 23/2009 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na ochranu zvierat používaných na pokusné účely alebo na iné vedecké účely.

Zákon č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 72/2012 Z. z.

fenka berberského (*Vulpes zerda*) a psa (*Canis lupus familiaris*); medveďovité (*Ursidae*) – všetky druhy; lasicovité (*Mustelidae*) – všetky druhy okrem fretky (*Mustela putorius furo*); hyenovité (*Hyenidae*) – všetky druhy; mačkovité (*Felidae*) – všetky druhy okrem mačky domácej (*Felis silvestris f. catus*); panda veľká (*Ailuropoda melanoleuca*); cibetkovité (*Viverridae*).

§ 4

Všeobecné požiadavky na chov a držanie nebezpečných živočíchov

(1) Pre nebezpečné živočíchov musia byť vytvorené primerané podmienky na zachovanie ich fyziologických funkcií a zaistenie ich biologických potrieb tak, aby nedochádzalo k bolesti, utrpeniu alebo poškodeniu ich zdravia.

(2) Nebezpečné živočíchov môžu byť umiestnené iba v takom chovnom zariadení, ktoré úplne znemožňuje ohrozenie života alebo zdravia ľudí a zvierat uhryznutím, uštipnutím alebo iným prejavom prirodzenej činnosti nebezpečného živočicha. Musia byť vykonané všetky opatrenia na zabránenie úniku nebezpečných živočíchov ohraňovaním priestoru chovného zariadenia.

(3) Chránené druhy nebezpečných živočíchov a exempláre ich ohrozených druhov možno chovať len za podmienok ustanovených osobitným predpisom.²⁾

(4) V chovnom zariadení musí mať každý nebezpečný živočích

- a) k dispozícii plnohodnotnú výživu primeranú jeho druhu a veku, v dostatočnom množstve na udržanie jeho dobrého zdravotného stavu a na uspokojenie jeho nutričných potrieb,
- b) umožnený prístup k vhodnému vodnému zdroju podľa jeho fyziologických potrieb,
- c) zabezpečenú dennú kontrolu, najmä výživného stavu, telesnej kondície, prejavov zmien zdravotného stavu, pohybu, správania, celkového stavu povrchu tela, vzhľadu srsti, peria, kože, očí, uší, okoliahneho otvoru a končatín vrátane kopýt, paznechtov, ratic a pazúrov a prítomnosti ektoparazitov, vzhľadu výkalov a zvyškov krmiva a nápojov,
- d) bezodkladne poskytnuté vhodné ošetrenie, ak sa javí ako chorý alebo poranený; ak nebezpečný živočích na takéto ošetrenie nereaguje, zabezpečí sa mu veterinárna pomoc, a ak je to potrebné a možné, chorý alebo poranený nebezpečný živočích je izolovaný v prostredí s najvhodnejšími podmienkami na liečbu a rekonvalescenciu,
- e) zabezpečené ustajnenie alebo umiestnenie v podmienkach, ktoré sú pre neho druhovo špecifické a umožňujú mu vzhľadom na druh, kategóriu a stupeň vývoja vhodnú adaptáciu, dobrý zdravotný stav a zabezpečia uspokojovanie jeho fyziologických a etologických potrieb,
- f) umožnenú voľnosť pohybu so zreteľom na jeho druh

a v súlade s uznávanými skúsenosťami a súčasným vedeckým poznáním, nesmie byť obmedzovaný spôsobom, ktorý by mu spôsoboval zbytočné utrpenie alebo poranenie; ak sú nebezpečné živočíchov trvalo zatvorené, musí im byť poskytnutý priestor primeraný ich fyziologickým a etologickým potrebám v súlade s uznávanými skúsenosťami a súčasným vedeckým poznáním,

g) vytvorené druhovo špecifické chovné podmienky s druhovo špecifickým obohatením priestoru podľa prílohy č. 1.

(5) Nebezpečné živočíchov môže chovať len osoba staršia ako 18 rokov.

(6) Ak sa o nebezpečné živočíchov stará iná osoba ako vlastník, musí byť preukázateľne poučená o starostlivosti o zverného nebezpečného živočicha.

(7) V chovnom zariadení sa musia nachádzať priestory a zariadenia na fixáciu nebezpečných živočíchov na účely vykonávania odborných veterinárnych činností.

(8) O všetkých nebezpečných živočíchov podľa § 3 ods. 3 a 4 vedie ich vlastníci záznamy, ktoré obsahujú dátum narodenia nebezpečného živočicha, dátum zaradenia nebezpečného živočicha do chovného zariadenia, druh a počet nebezpečných živočíchov, pohlavie, vek, sfarbenie, identifikačné znaky a nezameniteľné označenie nebezpečného živočicha, v prípade vyradenia nebezpečného živočicha z chovu údaje o novom držiteľovi dátum a príčinu vyradenia.

(9) Nadobudnutie nebezpečného živočicha podľa § 3 ods. 3 a 4 sa na požiadanie preukáže kúpnu zmluvou, darovacou zmluvou alebo inou listinou. Pri usmrtení nebezpečného živočicha podľa § 22 zákona alebo osobitného predpisu³⁾ alebo úhyne živočicha sa predkladá doklad o neškodnom odstránení kadáveru.

(10) Záznamy podľa odseku 8 vlastníci uchováva po celú dobu života nebezpečného živočicha a najmenej po dobu piatich rokov od jeho vyradenia z chovu a na žiadosť orgánu štátnej správy vo veterinárnej oblasti sa predložia pri veterinárnej kontrole. Ak sú záznamy, ktoré obsahujú tieto údaje, vedené na iný účel, môžu nahrádzať záznamy požadované podľa tejto vyhlášky.

§ 5

Všeobecné požiadavky na chovné zariadenie nebezpečných živočíchov

(1) Materiály používané na výstavbu chovného zariadenia, najmä materiály na stavbu ohrád a príslušenstvo, s ktorými môžu prísť nebezpečné živočíchov do styku, sú zostrojené a udržiavané tak, aby na nich neboli ostré hrany alebo výčnelky, ktoré by mohli živočíchov poraniť a nie sú pre nebezpečné živočíchov škodlivé; dvere a priechody sú také široké a vysoké, aby nebezpečným živočíchom pri prechádzaní nimi nespôsobovali poranenie.

²⁾ Zákon č. 543/2002 Z. z.

Zákon č. 15/2005 Z. z.

³⁾ Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 315/2003 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na ochranu zvierat v čase ich zabijania alebo usmrčovania v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 497/2003 Z. z.

(2) Všetky zariadenia a materiály, s ktorými prichádzajú nebezpečné živočíchy do styku, sa dajú čistiť a dezinfikovať a udržiavajú sa v čistom stave.

(3) Izolácia, kúrenie a vetranie v chovnom zariadení zaručujú, aby sa cirkulácia vzduchu, prašnosť, teplota, relatívna vlhkosť vzduchu a koncentrácia plynov udržiavali na úrovni, ktorá nie je pre živočíchy škodlivá.

(4) Živočíchy chované v uzavretých priestoroch nesmú byť umiestnené v nepretržitej tme alebo bez primeranej doby oddychu od umelého osvetlenia; ak dostupné prirodzené svetlo je nedostatočné na vyhovieň fyziologickým alebo etologickým potrebám nebezpečných živočíchov, vlastník im zabezpečí primerané umelé osvetlenie. V chovnom zariadení musí byť k dispozícii stále a primerané osvetlenie alebo prenosné osvetlenie umožňujúce nebezpečné živočíchy kedykoľvek dôkladne skontrolovať.

(5) Nebezpečným živočíchom chovaným mimo uzavretých priestorov je potrebné poskytnúť ochranu proti nepriazni počasia, dravcom a zdravotným rizikám.

(6) Osobitné požiadavky na chov niektorých druhov nebezpečných živočíchov sú uvedené v prílohe č. 1.

§ 6

Schválenie chovného zariadenia

(1) Žiadosť o schválenie chovného zariadenia pre nebezpečné živočíchy podľa § 3 ods. 5 sa podáva na tlačive podľa vzoru uvedeného v prílohe č. 2 orgánu štátnej správy vo veterinárnej oblasti.

(2) Osoba, ktorá žiada o schválenie chovu nebezpečných živočíchov, musí umožniť posúdenie vhodnosti chovného zariadenia.

(3) Ak dôjde k zmene podmienok, na ktoré je rozhodnutie vydané, vlastník nebezpečného živočicha do 15 dní túto zmenu oznámi orgánu štátnej správy vo veterinárnej oblasti.

(4) Rozhodnutie o schválení chovu nebezpečných živočíchov sa vydáva na tri roky a môže byť na písomnú žiadosť vlastníka nebezpečného živočicha opakovane predĺžené.

(5) Orgán štátnej správy vo veterinárnej oblasti vykoná kontrolu v mieste chovu pred uplynutím platnosti povolenia; na základe jej výsledku je predĺženie alebo nepredĺženie chovu žiadateľovi podľa odseku 3 oznámené písomne.

(6) Rozhodnutie o schválení chovu nebezpečných živočíchov orgán štátnej správy vo veterinárnej oblasti zruší, ak

- a) sa zistí neplnenie ustanovených požiadaviek,
- b) sa zistí neplnenie uložených veterinárnych opatrení na odstránenie nedostatkov, ktoré zhoršujú dobré životné podmienky chovaných nebezpečných živočíchov,
- c) o to požiada schválené chovné zariadenie.

§ 7

Prechodné ustanovenia

Ak chovné zariadenie existujúce do 14. mája 2012 nespĺňa podmienky podľa § 4 a 5, musí ich splniť do 31. decembra 2012.

§ 8

Táto vyhláška bola prijatá v súlade s právne záväzným aktom Európskej únie v oblasti technických noriem a technických predpisov.⁴⁾

§ 9

Účinnosť

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 15. mája 2012.

Lubomír Jahnátek v. r.

⁴⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 98/34/ES z 22. júna 1998, ktorou sa stanovuje postup pri poskytovaní informácií v oblasti technických noriem a predpisov, ako aj pravidiel vzťahujúcich sa na služby informačnej spoločnosti (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 3/zv. 20) v platnom znení.

Príloha č. 1
k vyhláske č. 143/2012 Z. z.

Osobitné požiadavky na chov niektorých druhov nebezpečných živočíchov

Šelmy – Carnivora

Mačkovité (Felidae)

Veľké mačky (Pantherinae a Acinonychinae)

Požiadavky na priestor

Druh	Vonkajší výbeh	Vnútorň priestor
Lev (<i>Panthera leo</i>) a tiger (<i>Panthera tigris</i>) (vždy pár + mláďatá)	300 m ² 20 m ² pre každé ďalšie zviera	30 m ² 10 m ² pre každé ďalšie zviera
Leopard škvrnitý (<i>Panthera pardus</i>), jaguár (<i>Panthera onca</i>), puma (<i>Puma concolor</i>), leopard snežný (<i>Uncia uncia</i>) (vždy pár + mláďatá)	100 m ² 10 m ² pre každé ďalšie zviera	20 m ² 4 m ² pre každé ďalšie zviera
Gepard (<i>Acinonyx jubatus</i>) (vždy dva samce a dve samice; pre samicu s mláďatami je potrebný vlastný výbeh)	400 m ² 50 m ² pre každé ďalšie zviera	pre každé zviera priestorovo oddelený box 5 m ² 20 m ² 4 m ² pre každé ďalšie zviera

Klimatické podmienky

Niekoľko druhov a poddruhov, napríklad leopard snežný, leopard a tiger ussurijský, puma, je odolných proti chladu a potrebuje len suché spacie boxy chránené pred prievanom. Pre druhy a poddruhy z teplých klimatických pásiem sú nutné vykurované vnútorné priestory s teplotou vyššou ako 15 °C.

Obohatenie priestoru

Vonkajší výbeh s čiastočne porastenou pôdou alebo piesok, nutné sú konáre na škriabanie a na šplhanie. Je potrebné zabezpečiť vyvýšené miesta vhodné na ležanie, chránené pred nepriaznivým počasím. Pre tigre a jaguáre je nevyhnutný bazén na plávanie s hĺbkou vody najmenej 1,2 m.

Ohraničenie výbehu

Hladké steny alebo mreže, pre levy a tigre 4 m vysoké s previsom, pre gepardy 2 m vysoké s previsom. Pri všetkých ostatných druhoch výbehy hore uzavreté. Pre levy, tigre a gepardy je vhodným ohraničením aj vodná priekopa s bariérou dostatočne vysoko nad vodnou hladinou, poskytujúcou dostatočnú bezpečnosť.

Sociálna štruktúra

Levy je potrebné držať v páre alebo v skupine; potrebné je zabezpečiť štruktúrovanosť výbehu.

Pri gepardoch prednostne viac samcov a samíc spolu, s možnosťou separácie.

Ostatné druhy zväčša v pároch. Samice by mali mať v čase pôrodu a počas odchovu mláďat možnosť byť oddelené.

Výživa

Svalovina aj s kosťami a s vitamínovo-minerálnymi doplnkami, príležitostne vnútornosti a celé krmne zvieratá predkladať v pohybe, formou lovu. V priebehu týždňa je možný jeden deň hladovky (možné až dva dni hladovky v týždni, prerušené najmenej jedným dňom kŕmenia). Kŕmenie je potrebné vykonávať simuláciou lovu najmenej dvakrát do týždňa.

Odchyt a transport

Odchyt nalákaním na krmivo, prípadne medikamentózne upokojenie. Transportné kontajnery musia byť obložené plechom s výnimkou kontajnerov pre gepardy, na prednej strane mrežový zaistiteľný šúber s predšúberom, vzadu uzavretý šúber.

Malé mačky (*Felinae*)

Požiadavky na priestor/pár

Údaje o plochách platia pre vonkajšie výbehy, pre druhy, ktoré nie sú odolné proti chladu, platia rovnaké rozmery aj pre vnútorné priestory.

Mačka čiernonohá (*Felis nigripes*), mačka močiarna (*Felis chaus*), mačka bengálska (*Prionailurus bengalensis*) a podobné druhy – 15 m²; mačka divá (*Felis silvestris*), manul (*Otocolobus manul*), mačka jaguarundi (*Herpailurus jaguarondi*) – 20 m²; serval (*Leptailurus serval*), karakal (*Caracal caracal*), ocelot (*Leopardus pardalis*), mačka zlatá (*Profelis aurata*), mačka rybárska (*Prionailurus viverrinus*) – 30 m²; rys ostrovid (*Lynx lynx*) – 50 m².

Výška výbehu je najmenej 2,5 m.

Klimatické podmienky

Druhy odolné proti chladu, napríklad rys ostrovid, európska mačka divá, manul, môžu byť celoročne chované vo vonkajších výbehoch so spacími boxmi, chránenými proti vplyvu nepriaznivého počasia, osobitne manula treba chrániť pred prehriatím a vlhkom. Pre tropické formy sú nutné vnútorné výbehy s teplotou vyššou ako 18 °C. Mnoho druhov sa smie zdržiavať vo vonkajších výbehoch aj v zimných mesiacoch za predpokladu voľného vstupu do vykurovaných vnútorných priestorov.

Obohatenie priestoru

Vo vonkajšom výbehu je vhodná čiastočne zarastená pôda alebo piesok. Dôležité je drevo na škriabanie pazúrov, možnosť šplhania a skrýš. Mačkovité oblubujú vyvýšené miesta na oddych.

Sociálna štruktúra

Chov zväčša v pároch, pri niektorých druhoch je možný dočasný chov v malých skupinách, ale s rizikom vzniku konfliktov, ktorým je potrebné predchádzať výrazným zväčšením priestoru a poskytnutím dostatočného množstva možností úkrytu.

Výživa

Kŕmenie je potrebné vykonávať simuláciou lovu najmenej dvakrát do týždňa. Vhodné sú celé čerstvo zabitú kŕmne zvieratá alebo mäso s prídavkom minerálov a vitamínov.

Odchyt a transport

Odchyt je možný podberákom, preprava v pevných drevených boxoch so zamrežovanou prednou stenou.

Psovité (*Canidae*)

Požiadavky na priestor

Vlk (*Canis lupus*), pes hyenovitý (*Lycaon pictus*), dhoul červený (*Cuon alpinus*), vlk hrivnatý (*Chrysocyon brachyurus*) 800 m²/3 ks, pre každé ďalšie zviera 10 m² a viac.

Šakal zlatý (*Canis aureus*) 50 m²/pár, pre každé ďalšie zviera 10 m² a viac.

Líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*), psík medvedíkovitý (*Nyctereutes procyonoides*), pes ušatý (*Otocyon megalotis*), pes pralesný (*Speothos venaticus*) 30 m²/pár s mláďatami.

Líška korsak (*Vulpes corsak*), fenek (*Vulpes zerda*) 10 m²/pár s mláďatami.

Klimatické podmienky

Druhy odolné proti chladu môžu byť celoročne držané vonku. Vo vonkajšom výbehu sa poskytuje zvieratám ochrana proti nepriaznivému počasiu. Podmienečne odolné druhy potrebujú teplotu vnútorného priestoru vyššiu ako 12 °C. Psy tropického pôvodu môžu byť po aklimatizácii celoročne chované vo vonkajších výbehoch, ak majú voľný prístup do vykurovaných vnútorných priestorov s teplotou viac ako 18 °C.

Obohatenie priestoru

Porastená zem vo výbehu, pieskovisko pre komfortné správanie. Nutné je rozdelenie výbehu do zákutí prostredníctvom vizuálnych zábran, ktoré poskytuje možnosti úkrytu. Odporúča sa viac boxov na spanie a pôrody. Pre psy pralesné je žiaduci bazén na kúpanie. Pre všetky druhy sú nutné spacie boxy zodpovedajúce veľkosti zvierat. Vhodné je oplotenie s previsom dovnútra alebo hladké steny, ohraničenie priekopou, pretože líšky, šakaly, ale aj iné druhy dokážu šplhať. Skoro všetky druhy hrabú, preto je nutné zabezpečiť dostatočne hlboké základy oplotenia, môže byť potrebné aj viac ako 1,5 m pod úrovňou terénu alebo po pevné podlažie.

Sociálna štruktúra

Vlk, pes hyenovitý a dhoul žijú v skupinách s prísnu hierarchiou, väčšina ostatných druhov v rodinných skupinách, z ktorých bývajú mláďatá vyhánané. Mnoho psových šeliem je monogamných a mnohé vytvárajú celoživotné zväzky.

Výživa

Pre veľké druhy je vhodné mäso s kosťami alebo celé kýmne zvieratá, pre menšie druhy čerstvo zabitú celú kýmnu zvieratú alebo mleté mäso s rastlinným podielom a s vitamínovo-minerálnymi doplnkami. Pes hrivnatý a pes pralesný vyžadujú zvlášť rozmanitú potravu, okrem malých zvierat tiež ryby, vajcia, ovocie a zeleninu. Vhodný je nepravidelne sa striedajúci jeden deň pôstu týždenne. Kŕmenie je vhodné občas vykonávať simuláciou lovu.

Odchyt a transport

Odchyt je možný podberákom alebo medikamentóznou imobilizáciou. Transport jednotlivu, zviera má mať možnosť sa v kontajneri postaviť. Kontajnery pre vlky a psy hyenovité sú obložené plechom.

Hyenovitý (*Hyaenidae*)

Hyeny majú veľmi silný chrup. Vyhrabávajú diery v zemi. Treba brať ohľad na silu týchto zvierat. Hyeny potrebujú mať k dispozícii množstvo skrýš a zariadení s možnosťou stiahnuť sa do ústrania.

Požiadavky na priestor

Druh	Vonkajší výbeh	Vnútorň priestor
Hyeny rodu <i>Hyaenna</i>	150 m ² /zvíera 20 m ² pre každé ďalšie zvíera	4 m ² /zvíera (možnosť úkrytu)
Hyenky rodu <i>Proteles</i>	50 m ² /zvíera 10 m ² pre každé ďalšie zvíera	4 m ² /zvíera (možnosť úkrytu)

Klimatické podmienky

Teplota vnútorného priestoru vyššia ako 15 °C. Pri dlhšej aklimatizácii potrebujú hyeny iba chránenú temperovanú bídu (nad 10 °C).

Obohatenie priestoru

Prírodná pôda alebo spevnená zemina, z časti s prírodným substrátom. Bazén je žiaduci pre hyenu škrvnitú. V boxe je nutná podstielka.

Ohraničenie výbehu

Oplotenie zaistené proti odhrabaniu. Možná je aj vodná alebo suchá priekopa.

Sociálna štruktúra

Chov v pároch alebo skupinách je obťažný. Časté vnútrodrohové roztržky často vedú ku zraneniam, je nutná možnosť oddelenia zvierat, hlavne na noc. Medzidruhový chov nie je možný.

Výživa

Hyeny rodu *Hyaenna* sa kŕmia mäsom s kosťami. Hyenka cibetkovitá (*Proteles cristatus*) ako potravinový špecialista požírajúci termity, prípadne iný hmyz má mať náhradnú potravu.

Odchyt a transport

Medikamentózna imobilizácia. Transportný kontajner vyložený plechom.

Medvedovitý (*Ursidae*)

Zvieratá s prevažne dennou aktivitou. Pri výstavbe výbehov a bezpečnostných zariadení (šúbre, dvere, preháňacie zariadenia) je nutné zohľadniť ich veľkú telesnú silu a nadmernú vytrvalosť.

Požiadavky na priestor

Druh	Vonkajší výbeh	Vnútorň priestor
Medveď biely (<i>Ursus maritimus</i>)	400 m ² /pár 50 m ² pre každé ďalšie zviera	10 m ² /zviera
Medveď hnedý (<i>Ursus arctos</i>), medveď ušatý (<i>Ursus thibetanus</i>)	200 m ² /pár 20 m ² pre každé ďalšie zviera	6 m ² /zviera
Medveď malajský (<i>Helarctos malayanus</i>), panda veľká (<i>Ailuropoda melanoleuca</i>)	150 m ² /pár 10 m ² pre každé ďalšie zviera	10 m ² /zviera

Klimatické podmienky

Vykurovanie je nutné len pre medvede malajské, pyskaté a okuliarnaté, pričom teplota vnútorného priestoru je vyššia ako 12 °C.

Obohatenie priestoru

Vo vnútornom priestore je potrebná podstielka okrem priestorov s podlahovým vykurovaním. Vonkajší výbeh s prírodným substrátom a dostatkom možností na šplhanie, zamestnanie zvierat a kúpanie. Medveď biely potrebuje bazén s hĺbkou vody najmenej 1,5 m s plochou najmenej 80 m². Má byť možnosť samostatného ustajnenia a pôrodné boxy pre odchovy.

Ohraničenie výbehu

Nezastrešené výbehy pri medveďoch bielych a medveďovi kodiakovi s výškou 3 m s previsom, inak 2,5 m s previsom.

Sociálna štruktúra

Medvede a panda veľká sú solitérne žijúce zvieratá, chov v pároch možný v čase rozmnožovania.

Výživa

Mäso, ryby, ovocie, zelenina. Pôstne dni sú možné. Pri medveďoch pyskatých, ktorých prirodzenou potravou je hmyz, je nutné dbať na osobitné zloženie kŕmnej dávky.

Odchyt a transport

Odchyt medikamentóznou imobilizáciou alebo pomocou potravy do transportného oplechovaného kontajnera, k mrežovému šúbru je nutný aj plný oplechovaný šúber.

Lasicovité (*Mustelidae*)

Požiadavky na priestor

Lasica obyčajná (<i>Mustela nivalis</i>), hranostaj čiernochvostý (<i>M. erminea</i>) (1)	3 m ²
Tchor svetlý (<i>Mustela putorius</i>), norok európsky (<i>Mustela lutreola</i>) (1, 1)*	6 m ²
Kuna lesná (<i>Martes martes</i>), kuna skalná (<i>Martes foina</i>) (1, 1)	20 m ²
Tajra škvrnitá (<i>Eira barbara</i>) (1, 1)	30 m ²
Skunk pásavý (<i>Mephitis mephitis</i>) (1, 1)	20 m ²
Vydra riečna (<i>Lutra lutra</i>), vydra hladkosrstá (<i>Lutra perspicilata</i>) (1, 1)	30 m ²
Mediar svetlochrbtý (<i>Mellivora capensis</i>) (1, 1), jazvec lesný (<i>Meles meles</i>) (1, 2)*	50 m ²
Rosomák severský (<i>Gulo gulo</i>) (1 / 1, 1)	80 m ²
Vydra obrovská (<i>Pteronura brasiliensis</i>), vydra morská (<i>Enhydra lutris</i>) (1, 1)	60 m ²

*Poznámka (1, 1) znamená jeden samec a jedna samica, (1, 2) znamená jeden samec a dve samice.

Výška výbehu pre šplhavé druhy ako kuny, tajra škvrnitá a pod. najmenej ..... 3 m

Klimatické podmienky

Celoročný chov vo vonkajších výbehoch iba pri druhoch odolných proti zime. Lasicovitým je potrebné poskytnúť spacie boxy s podstielkou, chránené pred vplyvmi počasia. Teplomilné druhy potrebujú v chladnom ročnom období vykurované vnútorné boxy s teplotou najmenej 15 °C.

Obohatenie priestoru

Výbehy sú z väčšej časti pokryté zeminou, pri hrabavých druhoch je výbeh zabezpečený proti podhrabaniu, prípadnému zasypaniu sa (sytký piesok alebo štrk). Zvieratám je potrebné poskytnúť najmenej dva ďalšie spacie boxy alebo dostatočne priestorné dutiny.

Štruktúru výbehu je nutné obohatiť konármi na lezenie, dutými kmeňmi stromov, pňami, balíkmi slamy, kameňmi, ochranou pred slnkom a dažďom a vyvýšenými miestami na ležanie. V časti výbehu sa odporúča prirodzená vegetácia. Pre všetky druhy je potrebný vodný kúpeľ. Pre vydry a norky je nutné, aby pevná časť a vodná časť výbehu boli rovnako veľké a bazén by mal mať podlhovastý tvar a štruktúrované brehy. Vydra obrovská a vydra morská potrebuje vodnú plochu s hĺbkou najmenej 2 m na najmenej 80 % plochy. Pre dobre šplhajúce druhy sú nutné zo všetkých strán uzavreté kletky, pre ostatné (ako jazvec, mediar, vydra) stačia hladké steny, suchá alebo vodná priekopa s dostatočne vysokou bariérou a previsom, aby sa zabránilo úniku.

Sociálna štruktúra

Vo voľnej prírode žijú zväčša solitárne, vo výbehu je možné ich chovať v pároch. Pri mediarovi, jazvecovi, skunkovi a niektorých druhoch vydier je možný chov v rodinných skupinách.

Výživa

Vhodné sú druhy zodpovedajúce kŕmne zvieratá v celku, mäso, ryby, ovocie, zelenina a vitamínovo-minerálne doplnky. Kŕmenie je potrebné vykonávať simuláciou lovu najmenej dvakrát do týždňa.

Odchyt a transport

Odchyt je vhodný do siete alebo do ruky, s odporúčaním kožených rukavíc. Preprava jednotlivu v pevných drevených kontajneroch s vetracími otvormi. Transport rosomákov a jazvecov v plechom obložených kontajneroch. Transport vydier v dobre vetraných kontajneroch, prednostne v pevnej mrežovej prepravke, vstavanej do väčšieho dreveného kontajnera.

Plazy a obojživelníky

Druh	Skupiny zvierat					Dodatočné zvieratá		Osobitné požiadavky
	počet zvierat	suchá plocha m ²	vodná nádrž		výška ohrady ¹⁾ m	suchá plocha m ²	plocha nádrže m ²	
			plocha m ²	objem m ³				
Aligátor, krokodíl, gaviál	1	4	4	2	–	4	4	a), b), d)
Kajman veľký	1	3	3	1,5	–	3	3	a), b), d)
Trpasličí kajman, trpasličí krokodíl	1	2,5	2,5	1	–	2,5	2,5	a), b), d)
Varan komodský	1	25	12	6	2	8	–	a), c)
Varan škvrnitý, varan nilský	1	4	1,5	0,7	2	3	–	a), c)
Stredne veľké varany ²⁾	1	3	1	0,4	1,5	2	–	a), c)
Malé varany ³⁾	1	2	0,5	0,2	1	1	–	a), c)
Rod Heloderma spp.	1	2	–	–	–	0,5	–	c)
Veľké veľhady (viac ako 3 m dlhé)	1	4	1,5	0,5	2	1	–	c)
Stredne veľké veľhady (do 3 m dĺžky)	1	2	1	0,3	1,5	0,5	–	c)
Kobra kráľovská, mamba čierna, tajpan	2	2	0,5	0,1	1,5	0,5	–	c)

Druh	Skupiny zvierat				výška ohrady ¹⁾ m	Dodatočné zviera		Osobitné požiadavky
	počet zvierat	suchá plocha m ²	vodná nádrž			suchá plocha m ²	plocha nádrže m ²	
			plocha m ²	objem m ³				
Ostatné jedovaté hady	2	1,5	0,5	0,1	1/2 dĺžky tela pre druhy pobývajúce na zemi, 2/3 dĺžky tela pre stromové druhy	-	-	c)

¹⁾ Čísla sa týkajú priemernej výšky ohrady, ohrady môžu byť miestami vyššie alebo nižšie.

²⁾ *Varanus bengalensis*, *Varanus giganteus*, *Varanus niloticus*, *Varanus varius*.

³⁾ *Varanus griseus*, *Varanus grayi*, *Varanus mertensi*.

Osobitné požiadavky:

- krokodíly a varany: ohrady, v ktorých je chovaných niekoľko zvierat, majú byť v prípade potreby rozdeliteľné; iná možnosť je, ak je dostupné iné vhodné umiestnenie na izolované účely,
- vhodné zariadenie na pohyb na čerstvom vzduchu, ak to dovoľuje počasie,
- zvieratá musia mať možnosť kúpať sa vo vodnej nádrži primeranej veľkosti,
- tieto druhy musia mať možnosť kúpať sa v rybníčku alebo nádrži primeranej veľkosti.

**Príloha č. 2
k vyhláške č. 143/2012 Z. z.**

Vzor

ŽIADOSŤ o schválenie chovu nebezpečných živočíchov			
Žiadateľ (meno a priezvisko fyzickej osoby, fyzickej osoby – podnikateľa alebo názov právnickej osoby)			
Dátum narodenia (fyzická osoba)		IČO (fyzická osoba – podnikateľ, právnická osoba)	
Sídlo alebo adresa trvalého pobytu žiadateľa			
Vlastník alebo chovateľ živočíchov (meno, priezvisko, adresa miesta trvalého pobytu, kontaktné údaje)			
Adresa miesta chovu živočíchov (obec, mesto, PSČ)			
Prílohy			
1.	Opis druhu nebezpečných živočíchov		
2.	Podrobný opis chovného zariadenia a použitých technológií		
3.	Počet jedincov alebo exemplárov nebezpečných živočíchov		
4.	Vyjadrenie obce k chovu nebezpečných druhov živočíchov		
5.	Stanovisko orgánu ochrany prírody		
6.	Stanovisko orgánu ochrany verejného zdravia		
7.	Závazný posudok v územnom, stavebnom a kolaudačnom konaní		
8.	Doklad o vlastníctve – prenájme pozemku a priestorov		
Dátum odoslania žiadosti:		Podpis žiadateľa, odtlačok pečiatky:	
Záznamy orgánu štátnej správy vo veterinárnej oblasti:			
Regionálna veterinárna a potravinová správa:		Dátum prijatia žiadosti:	Prevzal: